

Bezpečná rodina

Marie Hanušová

7.3.2016

Rodina je základ státu.....

Rodina

„ je solidární skupina osob navzájem spjatých manželstvím, příbuzenstvím nebo adopcí, které spolu dlouhodobě žijí a jejíž dospělí členové jsou odpovědní za výchovu dětí “

sociologické vymezení

Typy rodin

- *Rodina „základní“* (také *jádrová* či *nukleární*) se skládá pouze z otce, matky a dětí, kteří žijí pohromadě.
- *„Rozšířená“* (*široká, velká*) rodina zahrnuje kromě již zmíněných také další příbuzné, jako prarodiče, strýce, tety, bratrance a sestřenice atd. Vcelku se blíží pojmu příbuzenstvo
- Existují ještě další typy.....

Rodina základní - nukleární

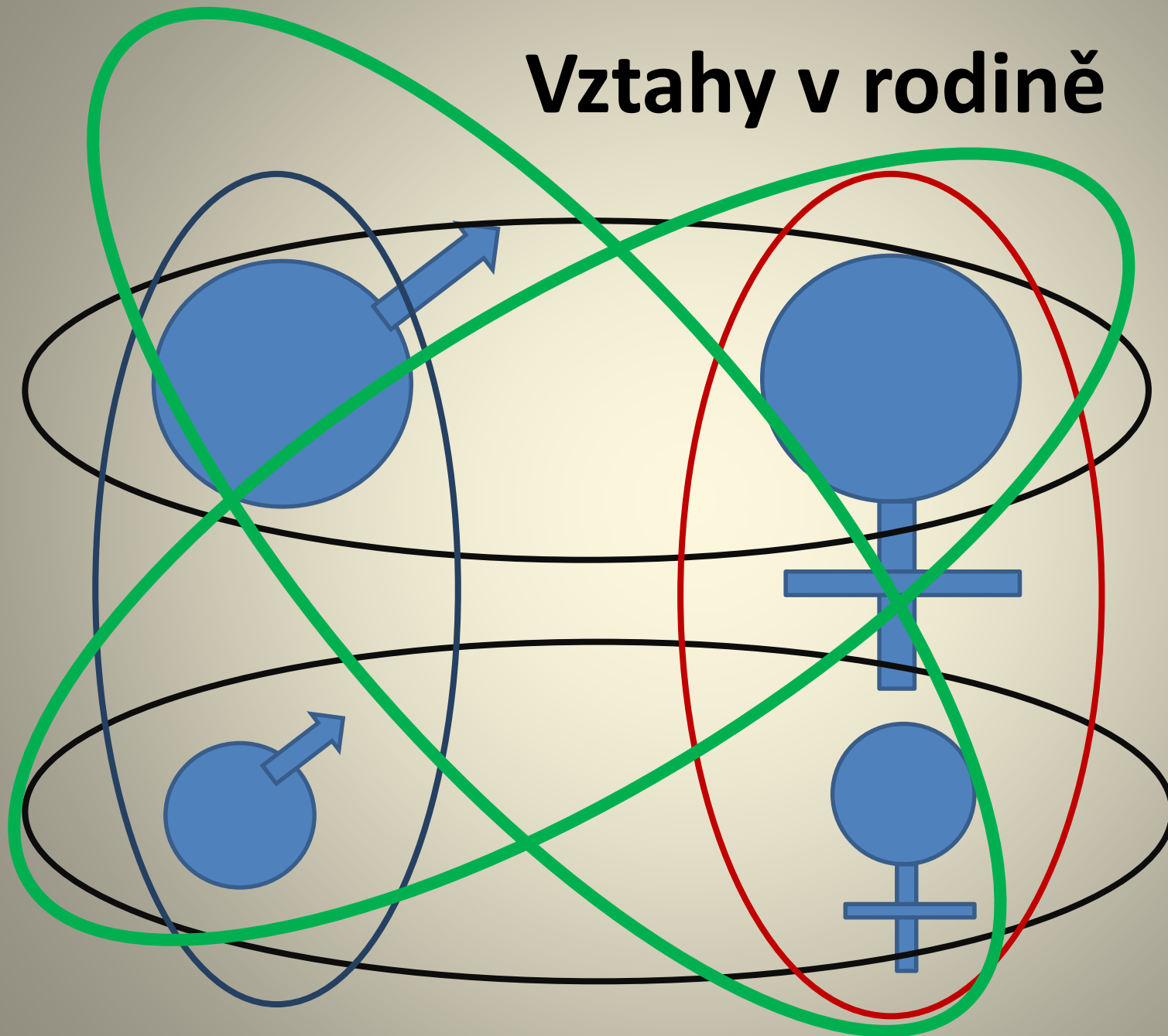
Rodina rozšířená - velká

Sociální psychologie rodiny

- **rodina je základním činitelem výchovy, je obvykle první skupinou, do níž se dítě rodí**
- **významně ovlivňuje socializaci**

Vztahy v rodině

Funkce rodiny - zkráceně

- biologická, reprodukční
- ekonomická
- kulturně výchovná
- sociálně psychologická
- emocionální

Funkce rodiny - podrobněji

- ekonomická jednotka
- rodina malá - rodiče a děti
- rodina velká, vícegenerační - historicky starší (zaznamenáván návrat)
- reprodukce, narození dítěte, poskytuje uspokojení základních životně důležitých potřeb (potřebu bezpečí)
- poskytuje ochranu a pomoc, každodenní odpočinek, společná domácnost, bezpečí
- v situacích ohrožení nemoc, finanční tíseň, nehody, katastrofy, ohrožení jinými sociálními skupinami atd. (azylová funkce)
- kontroluje chování jedince, dodržování norem (společenských, morálních, právních, náboženských aj.)

- učí dítě základním vzorcům chování - dítě dostává základní, velmi trvalé introdukty
- dítě se učí vztahům - porozumění, pomoci, lásce jak pro vnější svět, tak pro rodinu
- rodina je místo, kde jsou poskytovány vzory - sociální učení (nápodoba, identifikace)
- rodina předává základní modely komunikace v malé skupině
- dítě je uváděno do mezigeneračních vztahů
- formují se základní životní osy

JÁ JSEM - MY JSME, vědomí jedinečnosti a zároveň sounáležitost

JÁ MÁM - MY MÁME, osobní a společné vlastnictví, vztahy k předmětnému světu

JÁ ZNÁM, JÁ UMÍM, JÁ DOKÁŽU, základem jsou reálné, kvalitní a dostatečné zpětné vazby od rodiny a širšího okolí

- výchova v rodině je ovlivněna její celkovou sociokulturní úrovní, zdravotnickou, sociální a pedagogickou osvětou dané společnosti a doby

Podle toho, co kreslí vaše dítě, poznáte jeho duši

- Kresba obejde racionální kontrolu a vyjadřuje lépe prožitek a cítění, nejde o to „*umět kreslit*“
- Zkoušky – dotazy – úkoly - Prof. Matějček:
 - **nakresli jak to u vás doma vypadá**
 - **začarovaná rodina**

O čem obrázky vypovídají

- někdy je nutné dětské tajemství nebo trápení vyvést na denní světlo.....
- k tomu nejlépe pomáhá dětská kresba...
- není regulována racionální úvahou, lépe odráží to, co dítě skutečně prožívá....

Kritéria posuzování

- **Celkový dojem**
- **Osoby a jejich zobrazení**
- **Velikost postav**
- **Způsob zobrazení**
- **Vyšrafování, začernění**
- **Opravy, gumování, škrtání**
- **Co zjistil kouzelník**

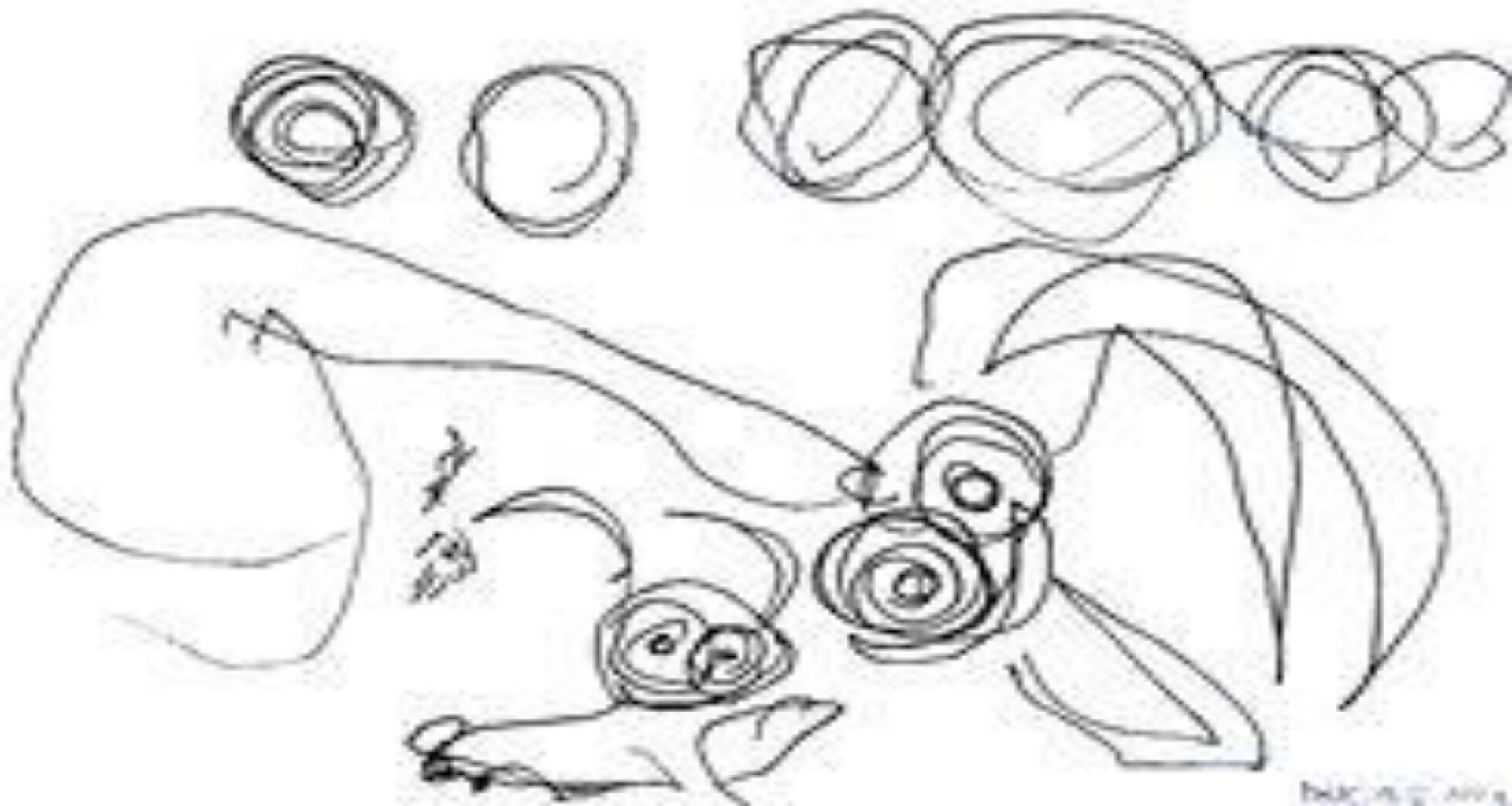
Obrázky příšer jsou normální a kreslí je i spokojené a šťastné děti. Zpozorněte, pokud jsou strašidla krutá, pláčou nebo někoho zraňují.

Kresba dítěte ze zdravého rodinného prostředí zabírá sebevědomě celý papír. Kreslí-li dítě malé přikrčené postavy, značí to nejistotu a nízké sebevědomí.

Temný les znázorňuje dobrodružství, ale i pocit ztraceného dítěte. Nad každým obrázkem si se svými dětmi povídejte a teprve potom zjistíte, co tím vlastně chtěly říct.

Duchové s velkýma očima zosobňují strach. Jeden takový obrázek nic neznamená, ale když kreslí dítě jenom podobné věci, je to varovné znamení.

Mluvte s dětmi o jejich kresbách

- Nespokojte se s konstatováním: „**to je moc hezké**“
- Dítě je plné toho, co právě ztvárnilo
- V kresbě je jen část toho, to chtějí sdělit – kresba je „spouštěč“

Někdy je třeba i odborník

- **Vlastní rodiče si do obrázků svých dětí vkládají i svoji interpretaci.**
- **Chcete-li vědět, co se v kresbách vašich dětí opravdu skrývá, musíte je ukázat odborníkovi, tedy dětskému psychologovi.**
- **Adresu nejbližší dětské psychologické poradny najdete v telefonním seznamu nebo na internetu.**
- **Např. www.pppp.cz**

Dysfunkční rodiny a přístupy k dětem z těchto rodin

**Dysfunkční rodina je rodina, která
neplní jednu nebo více základních
funkcí**

Ohrožená rodina

- může být rodina:
 - *neúplná*
 - *zastoupená*
 - *ale i úplná*

Dysfunkční rodiny

- **Nezralá**
- **Odkládající**
- **Autoritativní**
- **Ambiciozní**
- **Přetížená**
- **Protekcionalistická**
 - **Protekcionalismus útočný**
 - **Protekcionalismus soucítící**

Přístup k dětem z těchto rodin

- **Zásadou je kompenzovat dysfunkci (*nadměrný nebo nedostatečný vliv rodiny*)**
- **Dítěti, které nemá rád a pevně srovnané hodnoty jej dodat,**
- **Dítěti, které je drženo pevnou rukou ukázat, že jsou možné i jiné, demokratičtější přístupy.**

Rodina
je tam,
kde život začíná
a láska
nikdy
nekončí

Transakční analýza (Eric Berne)

Charakteristika jednotlivých egostavů

RO

autorita, obecně uznávané názory, trvale zafixované postoje, tradiční postupy předávané mezi generacemi

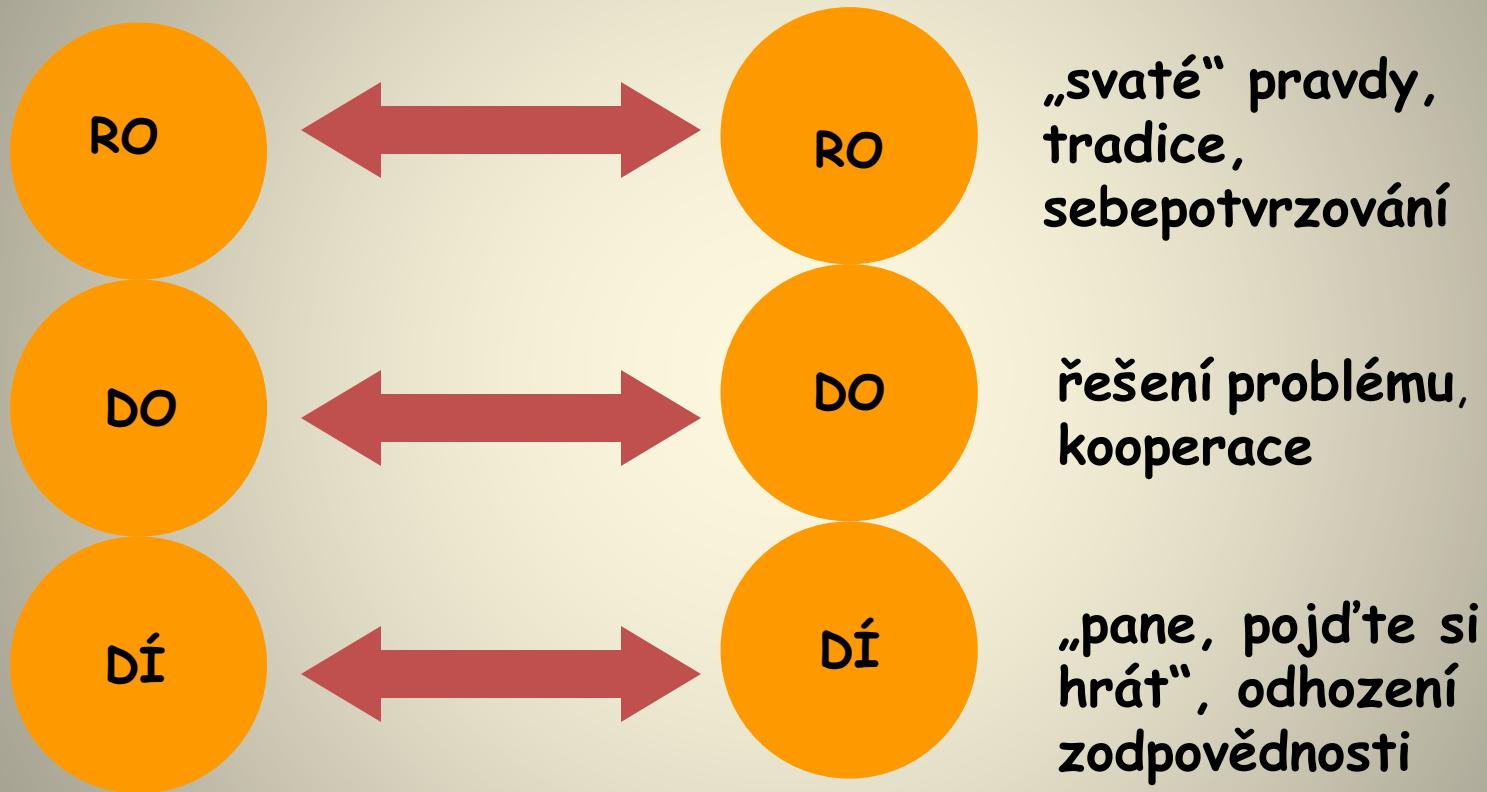
DO

řešení problémů, akcentování dohody, kooperace, zaměření na problém, ne na vlastní autoritu

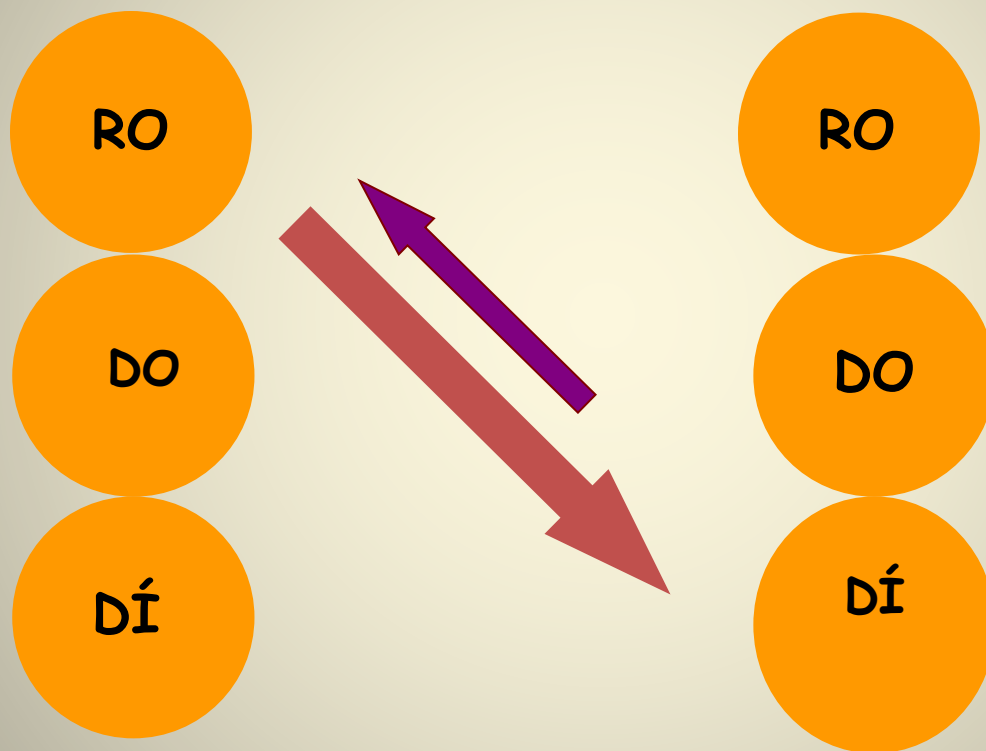
DÍ

hravost, tvořivost, emocionalita, nezodpovědnost, magické myšlení

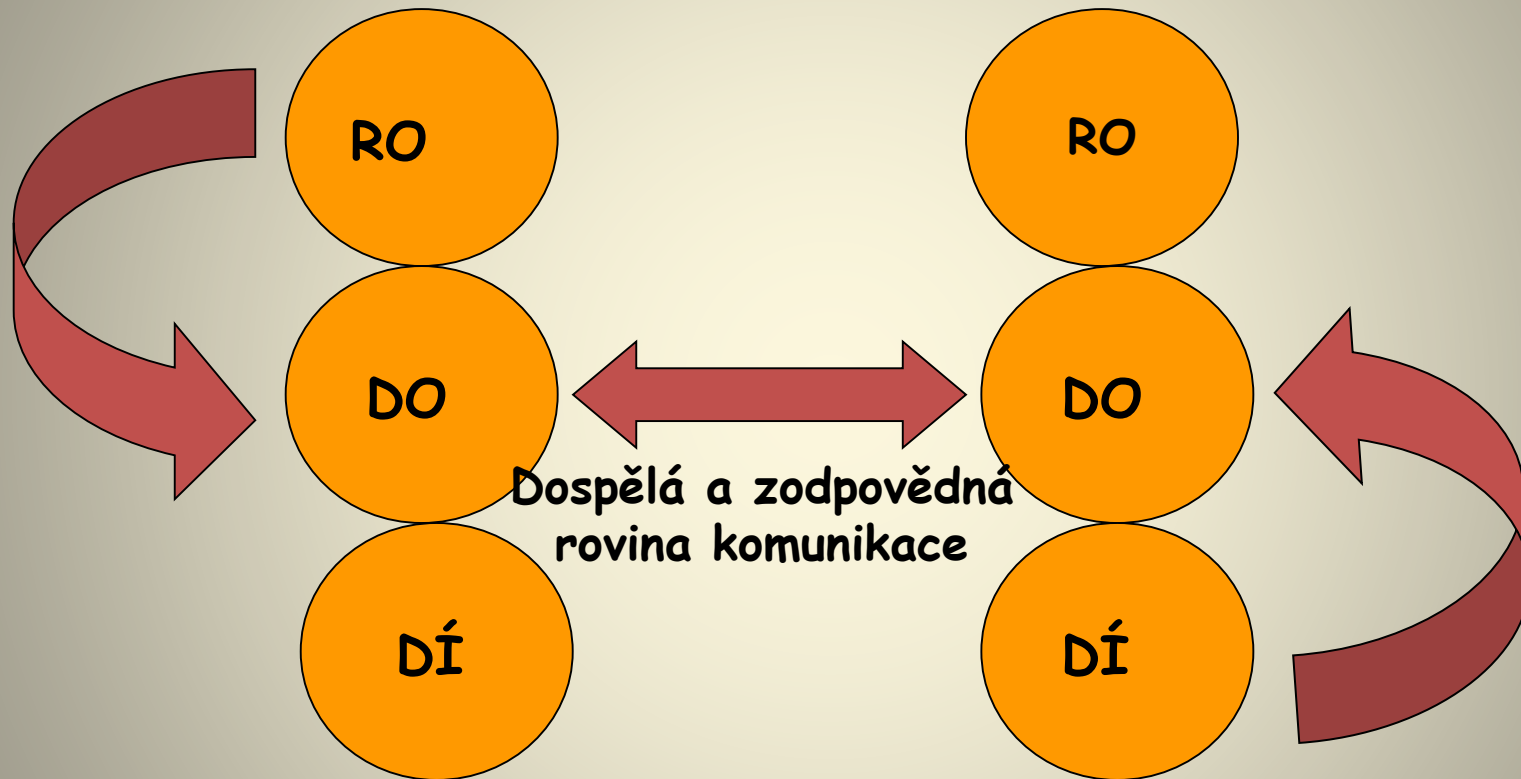
Vzájemné interakce - transakce

Kde se setkáváme s touto transakcí, jaká je zde kvalita komunikace, kdo je ve výhodě?

Jak na to ???

Psychologická vzdálenost

